

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 34Nt/256/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116011862
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2017:2116011862.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a prísediacich sudcov JUDr. Petra Mikuláša a PhDr. Gabriely Brestovanskej, v trestnej veci odsúdeného A. C., nar. XX.XX.XXXX, v konaní o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, na verejnom zasadnutí dňa 28.03.2017, takto

rozhodol:

Podľa § 399 ods. 2 Tr. por. súd návrh odsúdeného A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: B. K. 4, T., t.č. ÚVTOS Leopoldov, na povolenie obnovy konania v trestnej veci Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/171/2007,

z a m i e t a,

pretože neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/171/2007 zo dňa 11.12.2008 bol A. C., nar. XX.XX.XXXX, odsúdený pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zák. za použitia § 47 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody na doživotie so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Na odvolanie odsúdeného bol rozsudkom Krajského súdu Trnava, sp. zn. 3To/3/2009 zo dňa 13.4.2010 vyššie citovaný rozsudok zmenený vo výroku o treste a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov. Krajský súd v Trnave sa v odôvodnení svojho rozsudku k výroku o treste veľmi podrobne vyjadril, a to najmä k použitiu § 47 ods.2 Tr. zákona keď uviedol, že podľa § 437 ods. 5 Trestného zákona účinného od 01.01.2006 ustanovenie § 47 ods. 2 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ak osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Toto ustanovenie Trestného zákona účinného od 01.01.2006 vyriešilo vzťah ustanovenia § 43 ods. 1 predchádzajúceho Trestného zákona a § 47 ods. 2 Trestného zákona účinného od 01.01.2006 vzhľadom na to, že do Trestného zákona účinného od 01.01.2006 bola prebratá tzv. zásada „trikrát a dost“. Trestné činy uvedené v § 43 ods. 1 predchádzajúceho trestného zákona a v § 47 ods. 2 Trestného zákona účinného od 01.01.2006 nie sú totiž úplne totožné či už z hľadiska obsahu, názvu, ako aj paragrafového označenia. Toto ustanovenie však umožňuje použiť § 47 ods. 2 tohto zákona aj v prípade predchádzajúceho potrestania za trestný čin uvedený § 43 ods. 1 predchádzajúceho zákona, za podmienky, že trestný čin, za ktorý je páchatel odsudzovaný podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona účinného od 01.01.2006, je spáchaný po nadobudnutí účinnosti Trestného zákona účinného od 01.01.2006. Použitie ustanovenia § 43 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. vo vzťahu k trestným činom spáchaným pred 01.09.2003 vyriešilo ustanovenie § 229a ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. Vzhľadom na to, že v priebehu konania na krajskom súde sa zmenilo ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona účinného od 01.01.2006 novelou č. 576/2009 Z.z. podľa ktorého trest odňatia slobody

na doživotie je možné uložiť len v prípade, ak sú splnené podmienky ustanovenia § 47 ods. 1 Trestného zákona to znamená, že musí ísť o trestný čin, za ktorý to tento zákon v osobitnej časti dovoľuje, a len za podmienok, že: a) uloženie takéhoto trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti; b) nie je nádej, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do 25 (dvadsaťpäť) rokov, čo nie je v danom prípade splnené. Podľa novely Trestného zákona č. 576/2009 Z.z. účinnéj od 01.01.2010 možno v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 uložiť pri použití zásady „trikrát a dost“, trest odňatia slobody na doživotie ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1/; inak je potrebné uložiť trest odňatia slobody na 25 (dvadsaťpäť) rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súd však nemôže takémuto páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody pod 20 (dvadsať) rokov. Vzhľadom na túto zmenu Trestného zákona súd pri ukladaní trestu obžalovanému v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona vychádzal z podmienky, že možno uložiť obžalovanému aj trest odňatia slobody na 20 (dvadsať) rokov a preto rozhodol v zmysle výrokovkej časti.

Odsúdený podal následne proti tomu rozsudku Krajského súdu v Trnave dovolanie s poukazom na nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku s použitím § 47 ods.2 Tr. zákona, na základe ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením pod sp. zn. 1 Tdo/46/2010 podľa § 382 písm c) Tr. por. dovolanie odsúdeného zamietol osvojujúc si právne závery okresného ako i krajského súdu.

Dňa 17.10.2016 podal odsúdený A. C. návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci Okresného súd Trnava pod sp. zn. 30T/171/2007. V návrhu na povolenie obnovy konania odsúdený poukazoval na skutočnosť súdu skôr neznámu a to uznesenie Okresného súdu Trnava, sp. zn. 4Nt/96/2014 zo dňa 14.10.2015, ktorým mu súd podľa § 470 ods.1 Tr. por. s použitím § 92 ods.1 písm. b) Tr. zák. zahladil odsúdenie na základe rozsudku Okresného súdu Trnava pod sp. zn.4T/577/1987 pre trestný čin podľa § 9 ods.2 k § 234 ods.1 Tr. zákona č. 140/1961 Zb.

K návrhu na povolenie obnovy konania sa dňa 10.01.2017 pripojil i obhajca odsúdeného, ktorý v písomných dôvodoch uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 30T/171/2007 zo dňa 11.12.2008 bol odsúdený odsúdený pre zločin podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zák. za použitia § 47 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody na doživotie so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Rozsudkom Krajského súdu Trnava č.k. 3To/3/2009 zo dňa 13.4.2010 bol vyššie uvedený rozsudok zmenený vo výroku o treste v dôsledku novely Tr. zák. č. 576/2009 Z.z. a odsúdenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov. Uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 4Nt/96/2014-60 zo dňa 14.10.2015 bolo odsúdenie odsúdeného vykonané rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 4T/577/1987 zo dňa 24.9.1987 zahladené. Došlo tak k novej skutočnosti, súdu skôr neznámej, ktorá deklaruje, a z ktorej priamo vyplýva, zahladenie odsúdenia a splnenie podmienok na takéto zahladenie aj už v čase pred odsúdením rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/3/2009 zo dňa 13.4.2010, konkrétne dňom 1.1.1995. Predmetný návrh na obnovu konania je možné vnímať ako snahu odsúdeného o naplnenie materiálneho poňatia právneho štátu, nie iba o jeho vnímanie čisto z pohľadu formálneho prístupu k právu. Slovenská republika je podľa článku 1 ods. 1 Ústavy SR zvrchovaný, demokratický a právny štát. V demokratickom právnom štáte, ktorý je chápaný ako materiálny právny štát, nemožno pripustiť výklad akéhokoľvek zákonného ustanovenia spôsobom, ktorý odporuje niektorej z fundamentálnych ústavných zásad (zhodne napr. aj Nález Ústavného súdu ČR Pl. ÚS 19/98). Moderné princípy právneho štátu vychádzajú prísne z materiálneho (nie formálneho) poňatia právneho štátu a pripúšťajú dokonca to, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením nejakého zákonného ustanovenia, ale sa od neho môže a musí odchýliť v prípade, keď to vyžaduje zo závažných dôvodov účel zákona (čo je aj daný prípad), história jeho vzniku, systematická súvislosť, či niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku (takýto záver zaujal už aj Ústavný súd ČR v náleze Pl. ÚS 22/13 zo dňa 12.11.2013).Každá právna úprava a výklad zákonov musí vyjadrovať rešpekt k všeobecným právnym princípom ako sú dôvera v právo, právna istota a predvídateľnosť práva. K základným znakom každého právneho štátu patrí aj záujem na spravodlivom potrestaní páchatel'ov trestných činov, vyjadrená v práve na spravodlivé súdne konanie. Formálny prístup k právu nemôže mať prednosť pred materiálnym prístupom k právu. Pre daný prípad teda obhajoba uzatvára, že za materiálny prístup k právu a výraz materiálneho poňatia právneho štátu v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, je nevyhnutné považovať zahladenie odsúdenia odsúdeného rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 4T/577/1987 zo dňa 24.9.1987 za tak významnú novú skutočnosť, ktorej dôsledkom by malo byť povolenie obnovy konania vo veci Okresného súdu Trnava č.k. 30T/171/2007 vo výroku o vine a treste, pretože táto skutočnosť ma zásadný dopad na výmeru trestu odsúdeného. Takto je potrebné toto zahladenie vnímať aj napriek tomu, že bolo

vykonané po vyhlásení rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 3To/3/2009 zo dňa 13.4.2010, ktorým sa konanie proti odsúdenému vo veci Okresného súdu Trnava č.k. 30T/171/2007 skončilo. Je totiž nesporné, že k zahladeniu odsúdenia mohlo dôjsť už predtým aj z formálneho hľadiska, nielen z hľadiska materiálneho poňatia práva a náhľad na vec, že formálne hľadisko je rozhodujúce, je zásadne v rozpore z princípom materiálneho poňatia právneho štátu. Dostaneme sa tak do polohy, že obvinení budú nútení umelo predlžovať konanie rôznymi obštrukciami, aby tak stihli zahladzovanie odsúdení, pretože ak to nestihnú, len kvôli tomu dostanú omnoho vyššie tresty. Takýto výklad zásad materiálneho právneho štátu nemožno pripustiť, nemožno pripustiť prísne trestanie páchatel'a trestného činu len preto, že nepožiadal o zahladenie odsúdenia včas alebo ak aj požiadal, že súd nestihol o ňom včas rozhodnúť. So spätnými účinkami je zahladenie odsúdenia potrebné vnímať z pohľadu materiálneho poňatia právneho štátu aj z dôvodu, že takto spätne sa posudzuje aj spáchanie trestných činov odôvodňujúcich uplatnenie zásady „trikrát a dost“. Trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu v Trnave č.k. 4T/ 577/1987 zo dňa 24.9.1987 vykonal odsúdený dňa 1.1.1990, v čase, keď ustanovenie § 43 zák. č. 140/1961 Zb. nebolo súčasťou zákona (bolo zavedené až s účinnosťou od 1.9.2003 zákonom č. 171/2003 Z.z.), teda išlo o nepriamu retroaktivitu, čoho sa v podstate, zjednodušene povedané, domáha aj odsúdený v rámci tejto obnovy konania. Záverom vyslovuje obhajoba názor, že v každom prípade použitia zásady „trikrát a dost“ je nevyhnutné, v záujme dodržania princípov právneho štátu a jeho materiálneho a spravodlivého poňatia, zisťovať, či nedošlo k zahladeniu niektorého z odsúdení, od ktorých sa odvíja použitie tejto zásady trestania, a to aj v prípade, ak takýto návrh odsúdený nepodal. Z uvedených dôvodov odsúdený navrhuje, aby súd povolil obnovu konania vo veci Okresného súdu Trnava č.k. 30T/171/2007 vo výroku o vine a treste (vo výroku o vine preto, lebo je jeho súčasťou aj odsúdenie rozsudkom Okresného súdu v Trnave č.k. 4T/577/1987 zo dňa 24.09.1987).

Súd pred tým, ako rozhodol o vytýčení termínu verejného zasadnutia vo veci návrhu na povolenie obnovy konania skúmal, či sú primárne splnené všetky formálne náležitosti pre možnosť takéhoto postupu, teda či návrh podala oprávnená osoba a či návrh smeruje proti rozhodnutiu alebo výroku, ohľadne ktorého je obnova konania prípustná, pričom dospel k záveru, že tieto formálne podmienky pre možnosť rozhodovania o návrhu na povolenie obnovy konania splnené sú.

Na verejnom zasadnutí jak odsúdený, tak i jeho obhajca v podrobnostiach poukazovali na písomné dôvody uvedené v predmetnom návrhu na povolenie obnovy konania pričom žiadali, aby súd návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel.

Prokurátorka OP Trnava na verejnom zasadnutí navrhla, aby súd návrh odsúdeného zamietol, nakoľko neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por. V prípade, že by bol pripustený výklad odsúdeného na materiálne poňatie spravodlivosti, tak by odsúdený, ktorý by dostatočne naťahoval čas dosiahol, že by sa mu aj ostatné odsúdenia zahladili, v skutočnosti by nebolo možné tak nikoho odsúdiť v zmysle ustanovení Trestného zákona, ktoré stanovujú podmienky pre použitie vyššej trestnej sadzby v týchto prípadoch.

Súd sa na verejnom zasadnutí oboznámil s písomnými návrhmi odsúdeného a obhajcu odsúdeného na povolenie obnovy konania, spisovým materiálom OS Trnava, sp. zn. 30T/171/2007, rozsudkom OS Trnava, sp. zn. 30T/171/2007 zo dňa 11.12.2008, rozsudkom KS v Trnave, sp. zn. 3To/3/2009 zo dňa 13.04.2010, pričom dospel k záveru, že podaný návrh na povolenie obnovy konania nie je dôvodný.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. poriadku súd povolí obnovu konania ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samé o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest by bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a resp. k uloženiu druh trestu by bol v zrejmom nepomere s účelom trestu.

V zmysle vyššie citovaného uznesenia je potrebné konštatovať, že obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorého účelom je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach niektorých právoplatných rozhodnutiach v prípadoch, keď príčiny takýchto nedostatkov vyšli najavo až po právoplatnosti pôvodného rozhodnutia.

Za skutočnosti súdu skôr neznáme sa považujú také, ktoré neboli predmetom dokazovania alebo zisťovania pred rozhodnutím, ktoré sa týka návrhu na obnovu konania. Takouto skutočnosťou môže byť

je objektívne existujúci jav, ktorý nebol v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutočného stavu veci. Za dôkazy súdu skôr neznáme sa považujú predovšetkým dôkazy, ktoré neboli vykonané v pôvodnom konaní, alebo v pôvodnom konaní boli vykonané ale s novým obsahom, odlišným od obsahu už vykonaných dôkazov.

Ďalej je vždy potrebné posudzovať spôsobilosť nových skutočností alebo dôkazov, ktoré vyšli najavo neskôr, podľa právneho stavu existujúceho v čase vydania pôvodného rozhodnutia (ex tunc). Na prípadné zmeny hmotnoprávneho práva, ktoré nastali až po vyhlásení pôvodného rozhodnutia, ktoré je predmetom konania o povolení obnovy konania, však nie je možné prihliadať.

Odsúdený vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania poukazuje na uznesenie Okresného súdu Trnava, sp. zn. 4Nt/96/2014 zo dňa 14.10.2015, ktorým mu súd podľa § 470 ods.1 Tr. por. s použitím § 92 ods.1 písm. b) Tr. zák. zahladil odsúdenie na základe rozsudku Okresného súdu Trnava pod sp. zn.4T/577/1987 pre trestný čin podľa § 9 ods.2 k § 234 ods.1 Tr. zákona č. 140/1961 Zb. s účinkom, že sa na neho hľadí ako keby nebol odsúdený.

Ako vyplýva zo skutkovej vety rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn.30T/171/2007 zo dňa 11.12.2008, bolo rozhodnutie Okresného súdu Trnava pod sp. zn.4T/577/1987 zo dňa 24.09.1987, právoplatného dňa 14.10.1987, (teda momentálne zahladené odsúdenie) znakom opätovného spáchania trestného činu, za ktorý už bol odsúdený (resp. aj potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody) a dôvodom na použitie ustanovenia § 47 ods.2 Tr. zákona.

Okresný súd Trnava v konaní pod sp. zn. 30T/171/2007 a následne i Krajský súd v Trnave v konaní pod sp. zn. 3To/3/2009 pri ukladaní trestu však nemohol predpokladať (resp. prihliadať), že právoplatne uložený trest bude niekedy v budúcnosti podliehať zahladeniu. Účinky zahladienia odsúdenia však nastávajú do budúcnosti (ex nunc) a teda je vylúčené ich v súčasnosti považovať za skutočnosť alebo dôkaz súdu skôr neznámy tak, ako to vyžaduje § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Samotné zahladienie odsúdenia predstavuje skutočnosť, na ktorú nemohol konajúci súd pri ukladaní trestu v predmetnom konaní prihliadnuť, nakoľko v čase ukladania trestu takáto skutočnosť objektívne neexistovala. V konkrétnom prípade totiž išlo o zmenu hmotnoprávneho práva (resp. naplnenie zákonných podmienok pre takýto postup) , ktorá však nastala až po vyhlásení pôvodného rozhodnutia, ktoré je predmetom tohto konania o povolení obnovy konania. Na túto zmenu nie je možné prihliadať, pretože spôsobilosť nových skutočností alebo dôkazov, ktoré vyšli najavo neskôr treba vždy posudzovať podľa právneho stavu existujúceho v čase vydania pôvodného rozhodnutia (ex tunc).

Okresný súd v Trnave preto uzatvára, že rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/171/2007 zo dňa 11.12.2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 3To/3/2009 zo dňa 13.04.2010 bol v čase jeho vyhlásenia zákonný a dôvodný skutkovými aj právnymi okolnosťami a na neskoršie rozhodnutie Okresného súdu Trnava, sp. zn. 4Nt/96/2014 zo dňa 14.10.2015 o zahladiení odsúdenia nie je možné prihliadať ako na novú skutočnosť v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a preto návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania v predmetnej trestnej veci zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť a to do 3 dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť.